

Minister van Justitie en Veiligheid

**Directie
Bestuursondersteuning**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

T 070 10.2 e
F 070 10.2 e

Datum
6 juli 2020

Ons kenmerk
.

nota

1. Aanleiding

U heeft op vrijdagochtend 11.00 uur een overleg met een kleine afvaardiging van het Veiligheidsberaad. Nadien vindt een kort persmoment plaats. Onderstaande annotatie is opgesteld vóór uw telefonische overleg met 10.2.e en 10.2.e. U krijgt via Communicatie nog een spreeklijn over de uitkomsten van het overleg. Deze lijn bepaalt deels de inhoud van het overleg zelf.

2. Aanwezig

Vanuit Veiligheidsberaad: Hubert Bruls, Femke Halsema

Ambtelijk ondersteund door: 10.2.e en 10.2.e

Vanuit Rijkszijde zijn aanwezig: 10.2.e en 10.2.e

3. Agenda voor het overleg

Buiten reikwijdte

3a. Algemeen beeld van oplopende besmettingen

Buiten reikwijdte

3b. Mogelijkheden van mondkapjes in de openbare ruimte

Advies: U kunt het volgende in het gesprek aangeven:

- Afstand houden, de gedragsregels en de hygiëne maatregelen zijn dé aanpak in de strijd tegen corona.
- Het strikt blijven opvolgen van deze adviezen is een noodzakelijke voorwaarde voor het beperken van de transmissie.
- Het OMT adviseert geen algemeen gebruik van niet-medische mondkapjes in de publieke ruimte daar waar het mogelijk is anderhalve meter afstand te bewaren.
- Het besluit om mondkapjes verplicht te stellen in OV en taxi is aanvullend: daar waar de 1,5 meter afstand niet kan worden aangehouden en waar geen gezondheidscheck plaats kan vinden.
- Niet medische mondkapjes zijn niet ter bescherming van de drager zelf, maar van anderen om hem of haar heen

- Het kabinet ziet geen reden daarvan af te wijken omdat het geen reëel alternatief is en nog sterker er een risico is dat de 1,5 m regel daarmee in het geding komt.
- Ik snap uw zorg over de handhaafbaarheid van de 1,5 meter. Die vraagt echter om andere oplossingen dan de oplossing van een mondkapje
- Uw zorg richt zich specifiek op jongeren die feesten en drinken. (Evt: Ik kan me voorstellen dat we daarom nog eens kijken of we expertise in kunnen zetten, welke maatregelen daar een oplossing voor beiden, bijvoorbeeld via een aanvullend verzoek aan de Gedragsunit van het RIVM)

Directie
Bestuursondersteuning

Datum
6 juli 2020

Ons kenmerk
.

NB. Ambtelijk is vernomen dat Femke Halsema zal suggereren in Amsterdam te experimenteren met mondkapjes. Het advies is echter bovenstaande spreeklijn aan te houden

Achtergrondinformatie OMT-advies mondkapjes openbare ruimte

- Het OMT benadrukt het belang van volhouden van de algemene adviezen zoals het handhaven van de anderhalve meter afstand tussen mensen, (hand-) hygiënische adviezen en het thuisblijven bij de geringste luchtwegklachten.
- Het strikt blijven opvolgen van deze adviezen is een noodzakelijke voorwaarde voor het beperken van de transmissie van COVID-19 en voor het succesvol verlopen van versoepeling van de maatregelen in de transitiefase.
- Medische mondkapjes dienen gereserveerd te worden voor gebruik in de zorg en dienen gebruikt te worden conform de vigerende adviezen.
- Voor contactberoepen heeft het OMT een afwegingskader vastgesteld waarbij essentieel is dat naast strikte hygiënemaatregelen triage wordt toegepast.
- Het OMT adviseert geen algemeen gebruik van niet-medische mondkapjes in de publieke ruimte daar waar het mogelijk is anderhalve meter afstand te bewaren.
- Het OMT stelt dat gebruik van niet-medische mondkapjes echter overwogen kan worden in die omstandigheden waar het niet mogelijk is om anderhalve meter afstand te houden en triage toe te passen.

Achtergrondinformatie Brief Amsterdam aan OMT

- Buiten reikwijdte

- Daarnaast geeft vz OMT aan op dit moment geen redenen te zien om af te wijken van de eerder gegeven adviezen over gebruik mondkapjes en geen expertise te hebben op handhavingsvraagstukken.
- Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Directie
Bestuursondersteuning

3c. Quarantaine en isolatie (van positief geteste mensen)

Datum
6 juli 2020

Buiten reikwijdte

Ons kenmerk
.

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

- [Redacted]
- [Redacted]

3d. Maatregelen op lokaal niveau en de handhaving daarvan

Buiten reikwijdte

- [Redacted]
- [Redacted]

[Redacted]

- [Redacted]
- [Redacted]

- Buiten reikwijdte [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Directie
Bestuursondersteuning

Datum
6 juli 2020

Ons kenmerk
.

[redacted]

3e. Brief over het schreeuwverbod

Buiten reikwijdte [redacted]

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

[redacted]

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Directie
Bestuursondersteuning

Datum
6 juli 2020

Ons kenmerk
.

Bijlage 1
Algemeen beeld over oplopende besmettingen

Directie
Bestuursondersteuning

Buiten reikwijdte

Datum
6 juli 2020

Ons kenmerk
.

[Redacted content]

[Redacted content]

[Redacted content]

[Redacted content]

[Redacted content]

Bijlage 2 Mondkapjes

**Directie
Bestuursondersteuning**

Lijn kabinet

Lijn van het huidige kabinet is dat gebruik van niet-medische mondneusmaskers in de publieke ruimte alleen aan de orde is in die situaties waarin geen anderhalve meter afstand bewaard kan worden. Specifiek gaat het hierbij dan om:

- Het openbaar vervoer
- Overig bedrijfsmatig personen vervoer (igv >13 jaar en ouder en >2 personen)
- Vliegtuigen (igv > 13jaar)
- Mogelijkheid voor voorzitters VR tav verplichting op luchthaven tijdens de incheck, security- en grensprocessen en het boarden

Datum

6 juli 2020

Ons kenmerk

.

Niet medische mondkapjes zijn niet ter bescherming van de drager zelf, maar van anderen om hem of haar heen. Je voorkomt dat je als drager anderen mogelijk besmet; niet andersom.

Het besluit om dit verplicht te stellen is ter aanvulling op de hygiënische maatregelen waarin de 1,5 meter afstand niet kan worden aangehouden en waar geen check op symptomen plaats kan vinden.

OMT-advies

Deze aanpak is gebaseerd op het OMT-advies van 5 mei jl. gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek (incl. gedragsonderzoek) (zie bijlage 1 voor exacte conclusies en bijlage 2 voor hoofdconclusie uit gedragsonderzoek RIVM-gedragsunit d.d. 4 mei):

- Het OMT adviseert geen algemeen gebruik van niet-medische mondneusmaskers in de publieke ruimte daar waar het mogelijk is anderhalvemeter afstand te bewaren.
- Voor het gebruik van niet-medische mondneusmaskers in settings waar het niet mogelijk is om anderhalve meter afstand te bewaren en waarbij het niet mogelijk is om triage toe te passen, kan het OMT, vanwege het gebrek aan eenduidig bewijs van het effect van niet-medische adembescherming, geen richtinggevend positief advies uitbrengen dat voldoende inhoudelijk onderbouwd is. Het OMT stelt daarom dat gebruik van niet-medische mondneusmaskers overwogen kan worden in die settings waar het niet mogelijk is om anderhalve meter afstand te houden en triage toe te passen.

In het OMT-advies van 23 juni reflecteert het OMT nog op het WHO-onderzoek naar gebruik van mondneusmaskers: *'OMT reflecteert dat er onvoldoende wetenschappelijk onderbouwing is om het gebruik van mondneusmaskers in de publieke ruimte te stimuleren. In uitzonderingssituaties kan overwogen worden om niet-medische mondneusmaskers te gebruiken wanneer het niet mogelijk is de algemene maatregelen te volgen, zoals in het openbaar vervoer'*.

Advies Gedragsunit

Uit het advies van de Gedragsunit (-gebaseerd op input vanuit literatuur en wetenschappelijke adviesraad) blijkt dat er geen éénduidige conclusie te trekken is of het dragen van niet-medische mondkapjes nu wel of niet bijdraagt aan de compliance. Vanuit de theorie spelen hierbij 4 punten een rol:

- Motivatie om je aan de regels te houden

- Risicoperceptie (inschatting hoeveel risico je loopt)
- Ervaren effect van de maatregelen
- Cue to action (is er een specifiek reden dit te doen?)

**Directie
Bestuursondersteuning**

Datum
6 juli 2020

Ons kenmerk

Naast het dragen van het mondkapje is ook het gébruik van de mondkapjes van cruciaal belang. Een deel van de zorg van het RIVM zit ook daar. Wil het mondkapje enig effect hebben, dan dient het goed gebruikt te worden en dus echt goed over neus en mond gedragen te worden, niet op en af gedaan te worden, niet te lang gedragen te worden en igv een stoffen kapje minimaal op 60 graden gewassen te worden.

Na de eerste ervaringen in het OV is het draagvlak voor het gebruik van mondkapjes getoetst. Dat bleek laag tov de meeste andere maatregelen. Kortom, er is geen concrete aanwijzing dat gebruik van mondkapje compliance voor maatregelen vergroot. (overigens ook niet andersom)

Mondkapjesverplichting via lokaal gezag:

De voorzitter kan nu ook al extra maatregelen treffen waarbij een mondkapje wordt verplicht in de openbare ruimte of op andere plekken waar deze verplichting niet reeds van toepassing is.

Dit heft echter niet de verplichting op – conform de huidige aanwijzing – om de 1,5 meter te handhaven.

Op grond van artikel 7 Wet publieke gezondheid kan de minister de voorzitter van de veiligheidsregio opdragen hoe de bestrijding ter hand te nemen. Naast het nemen van bepaalde maatregelen, kan de minister ook aan de voorzitter opdragen om bepaalde maatregelen niet te treffen. In dit geval zou dat betekenen dat in de aanwijzing wordt opgenomen dat het de voorzitters niet is toegestaan om aanvullende maatregelen te nemen door op bepaalde plekken of situaties mondkapjes te verplichten.

Internationaal

België heeft vanaf 11/7 een verplichting op mondkapje > 12 jaar in OV, winkels, musea en theaters. Vanaf zaterdag 25/7 verdere verscherping van de mondmaskersplicht: op markten, winkelstraten, publieke gebouwen, horeca en andere drukke openbare plaatsen. Dit is een wijziging tov besluit van 24/6 om geen mondkapjesplicht op te leggen

In Frankrijk, Spanje, Portugal en Duitsland geldt ook een mondkapjesplicht, in verschillende (openbare) ruimtes. Er bestaan grote verschillen tussen de mondkapjes plicht in de diverse landen waarbij het ene land dichter bij een logisch verhaer zit dan de ander.

Alternatieven ten opzichte van het voorstel van gemeenten om in drukke winkelstraten een mondkapjesplicht in te voeren (maw wat kunnen we Amsterdam cs bieden?):

1. Nieuw advies aan gedragsunit vragen, want context is nu anders dan in mei jl. Aantal besmettingen neemt nu onder andere toe onder jongeren (feestjes etc).
Advies gedragsunit kan gemeenten evidence bieden bij gedragsverandering jongeren.
Voordeel: uitweg bieden aan gemeenten, laatste wetenschappelijke inzichten rondom gedrag en gebruik mondkapjes

Nadeel: uitkomst kan ook anders worden dan gewenst

Directie
Bestuursondersteuning

2. Aandacht vragen om het onderscheid tussen drukke en openbare orde kwestie en het dragen van de mondkapjes en de 1,5 meter om besmettingen te voorkomen. -> openbare orde en handhaving is daarmee een JenV kwestie.
Voordeel: past bij de analyse van het vraagstuk
Nadeel: biedt minder een uitweg

Datum
6 juli 2020

Ons kenmerk
.

3. Een stap verder gaan: Gebruik medische mondkapjes
Voordeel: die geven wel goede bescherming en zijn daarmee reëel alternatief.
Nadeel: Gelet op de hoeveelheid is dit niet een wenselijk alternatief.
Vermedicalisering van de samenleving. Verhoudt zich slecht tot beleidslijn tot nu toe en wordt wellicht is overdreven beschouwd.
4. Ander voorstel gemeente. Gemeenten uitdagen met een ander voorstel te komen dan de verplichting tot mondkapjes en daar actief in mee te denken (cq nadere advisering op te vragen).
Voordeel: eea in proces gezet
Nadeel: is nog weinig concreet

Overige overwegingen:

- Bij Jaap van Dissel en Aura Timen is vandaag (23.7) getoetst of zij nieuwe medische of epidemiologische ontwikkelingen en overwegingen zijn, die een nieuw advies van het OMT voor de hand zouden doen liggen. Die zien zij niet. Advies van het OMT tav mondkapjesgebruik zal dus niet wijzigen waarschijnlijk ten opzichte van eerdere adviezen
- Bij de huidige besmettingen zien we vooral
 - o er zijn clusters rond grote families
 - o er zijn feestjes gegeven waar COVID-19 zich makkelijk verspreidt
 - o er zijn een aantal clusters in de scheepvaart en havenindustrie ontdekt, waar regelmatig wordt gewerkt met arbeidsmigranten die van en naar het land van herkomst reizen.Analyse van het probleem (zorg over toenemende besmettingen) en oplossingen (mondkapjes in drukke winkelstraten), lijken dus slecht te matchen
- Ook indien er sprake zou zijn van een mondkapjesplicht, dient deze gehandhaafd te worden.

Bijlage 3
Achtergrond Quarantaine en isolatie

Directie
Bestuursondersteuning

Buiten reikwijdte

Datum
6 juli 2020

Ons kenmerk
.

- | [Redacted]
- | [Redacted]
- | [Redacted]
- | [Redacted]
- | [Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

- | [Redacted]
- | [Redacted]
- | [Redacted]

[Redacted]

- | [Redacted]
- | [Redacted]

[Redacted]

